

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Η συλλογή του Ιδρύματος Βασίλη και Ελίζας Γουλανδρή είναι από τις σημαντικότερες ιδιωτικές συλλογές που δημιουργήθηκαν κατά το δεύτερο ήμισυ του 20ού αιώνα. Πρωταρχικός σκοπός του νέου μουσείου που ανεγέρθηκε στην Αθήνα είναι να στεγάσει αυτή τη συλλογή και να την κάνει προσβάσιμη στο κοινό, σύμφωνα με την επιθυμία των ιδρυτών.

Όπως ισχύει για κάθε συλλογή, έτσι και με τη συγκεκριμένη, τα κριτήρια επιλογής των έργων που τη συγκροτούν υπήρξαν καθαρώς υποκειμενικά. Ο Βασίλης και η Ελίζα Γουλανδρή, αν και περιβάλλονταν ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1950 από διακεκριμένους ιστορικούς και επαγγελματίες της τέχνης, επέλεξαν τα συγκεκριμένα έργα με μοναδικό γνώμονα τις προσωπικές προτιμήσεις τους και τους δικούς τους αισθητικούς κώδικες. Σχεδόν επί πενήντα χρόνια έχτιζαν τη συλλογή τους με φροντίδα, υπομονή και πραγματική αφοσίωση, με απώτερη βλέψη, κάποια μέρα, να εκτεθεί στο μουσείο που είχαν κατά νου.

Το μουσείο έχει τη δυνατότητα να στεγάσει το μεγαλύτερο μέρος της συλλογής σε συνθήκες που προκύπτουν από ειδική σκηνογραφική μελέτη, ώστε να εξασφαλίζεται, κατά το δυνατόν, η καλύτερη παρουσίαση και αναγνωσιμότητα των έργων. Γλυπτά και πίνακες συνδιαλέγονται σε μια προσπάθεια να τεθεί σε παράλληλη σχέση η διαδρομή των καλλιτεχνών. Επί της παρούσης εκτίθενται 180 έργα και αντικείμενα τέχνης. Εκτός από τα εμβληματικά έργα της συλλογής που παρουσιάζονται στο σύνολό τους και θα εκτίθενται μόνιμα, άλλα επίσης σημαντικά έργα θα εκτίθενται εκ περιτροπής προκειμένου όλη η συλλογή να τεθεί σε κοινή θέαση.

Την κύρια θέση στη συλλογή κατέχει η μοντέρνα και η σύγχρονη τέχνη, ευρωπαϊκή κυρίως, με έργα που χρονολογούνται από την περίοδο 1880-1980. Στον 1^ο και 2^ο όροφο του κτιρίου, οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να ανακαλύψουν, υπό το πράο βλέμμα του El Greco, έργα των Paul Cézanne, Vincent van Gogh, Paul Gauguin, Claude Monet, Edgar Degas, Pablo Picasso, Henri de Toulouse-Lautrec, Pierre Bonnard, Georges Braque, Joan Miró, Wassily Kandinsky, Paul Klee, Fernand Léger, Jackson Pollock, Francis Bacon, Alberto Giacometti, Marc Chagall, Jean Hélion, Hans Arp, Ben Nicholson, Barbara Hepworth, César, Jean Tinguely, Niki de Saint Phalle, Friedensreich Hundertwasser, Balthus, Victor Brauner, Giorgio de Chirico και άλλων.

Κεντρικό πρόσωπο αυτής της σύναξης καλλιτεχνών είναι ο Paul Cézanne, για τον οποίο ο Picasso έλεγε ότι «ήταν ο πατέρας όλων μας», ενώ ο Giacometti θεωρούσε πως ήταν ο μοναδικός, μαζί με τους Βυζαντινούς, που ήξερε να σχεδιάζει. Επιπλέον, είναι ο πρώτος μοντέρνος ζωγράφος που εντάχθηκε στην υπό διαμόρφωση συλλογή του Βασίλη και της Ελίζας Γουλανδρή. Έκτοτε υφάνθηκε ένας ιστός που αγκάλιασε όλους τους προαναφερθέντες ζωγράφους και γλύπτες οι οποίοι, ανάλογα με τη γενιά τους, διασταυρώνονται, συνδέονται με δεσμούς φιλίας, συγκρούονται ή αλληλοεπηρεάζονται. Ο Βασίλης και η Ελίζα Γουλανδρή αρέσκονταν να παραπέμπουν μέσω των επιλογών τους σε φανταστικούς, ως επί το πλείστον, διαλόγους μεταξύ αυτών των καλλιτεχνών: ο Rodin, που

επί χρόνια επιθυμούσε να εκθέσει μαζί με τον Monet και κατάφερε να πραγματοποιήσει την επιθυμία του· ο Kandinsky, που δέχτηκε το πρώτο εικαστικό του κλονισμό μπροστά και πάλι στον Monet· ο Gauguin, που δεν πούλησε τον αγαπημένο του Cézanne παρά μόνο όταν σχεδόν δεν είχε τα προς το ζην πια να φάει· ο Toulouse-Lautrec, που ανέφερε ως μοναδικό του πρότυπο τον Degas· ο Van Gogh, που τόσες ελπίδες έτρεφε για τη συγκατοίκησή του με τον Gauguin, προτού η ψυχική του υγεία κλονιστεί· ο Klee, που έζησε τις ίδιες ζοφερές ώρες με τον Kandinsky όταν έκλεισε το Bauhaus· ο Braque, που βρισκόταν στη Νορμανδία μαζί με τον Léger όταν κηρύχτηκε ο πόλεμος, το 1939· ο Miró και ο Giacometti, που αντιτάχθηκαν σθεναρά, καθένας με το δικό του τρόπο, στους κανόνες του σουρεαλισμού που είχε επιβάλει ο André Breton· ο De Chirico και ο Héliou, που επέλεξαν να κινηθούν ενάντια στο ρεύμα και να επιστρέψουν σε μια πιο συμβατική ζωγραφική, πληρώνοντας την επιλογή τους με το τίμημα της απομόνωσης. Και βεβαίως ο Picasso, ο δημιουργός, ο επαναστάτης, που αφομοίωσε όλες τις αισθητικές αναφορές του και τις απέδωσε με τρόπο όχι μόνο νεωτερικό, αλλά και εντελώς προσωπικό.

Όλες αυτές οι ιστορίες, οι διαδρομές, οι ανεκδοτολογικές αναφορές ζωντανεύουν στους τοίχους του μουσείου. Την περιδιάβαση συμπληρώνουν δύο αίθουσες αφιερωμένες σε Έλληνες καλλιτέχνες, μοντέρνους και σύγχρονους, στον 3ο και 4ο όροφο. Από τις απαρχές της συγκρότησης της συλλογής τους, ο Βασίλης και η Ελίζα Γουλανδρή επιθυμούσαν διακαώς να δώσουν μία ξεχωριστή θέση σε συμπατριώτες τους όπως ο Γιώργος Μπουζιάνης, ο Γιάννης Τσαρούχης, ο Νίκος Χατζηκυριάκος-Γκίκας, ο Γιάννης Μόραλης, ο Μιχάλης Τόμπρος. Έδωσαν μάλιστα στο διοικητικό συμβούλιο του Ιδρύματος την κατευθυντήρια οδηγία να συνεχίσουν να στηρίζουν τους νέους Έλληνες καλλιτέχνες με τη χορήγηση υποτροφιών για σπουδές, αλλά και με τον εμπλουτισμό της συλλογής με νέα έργα.

Το Ίδρυμα Βασίλη & Ελίζας Γουλανδρή σεβάστηκε επίσης την επιθυμία των ιδρυτών για μια αίθουσα αφιερωμένη στη σημαντική συλλογή τους από γαλλικά έπιπλα υπογεγραμμένα από τους διασημότερους έβενιστες και αντικείμενα τέχνης, χρονολογούμενα από το 18ο αιώνα, καθώς και κινεζικά αντικείμενα τέχνης από νεφρίτη ή πορσελάνη. Η τέχνη, παρούσα σε όλες τις πλευρές της ζωής του Βασίλη και της Ελίζας Γουλανδρή, αποτελούσε αναπόσπαστο μέρος της καθημερινότητάς τους.

Στον όροφο του πρώτου υπογείου υπάρχει ο χώρος που προορίζεται για τις περιοδικές εκθέσεις. Η πρώτη θα φιλοξενηθεί το φθινόπωρο του 2020.

Ο πρώτος τόμος με έργα της συλλογής του Ιδρύματος Βασίλη & Ελίζας Γουλανδρή είναι αφιερωμένος στη μοντέρνα τέχνη από το 1870 έως το 1945 και θα είναι διαθέσιμος στο μουσείο από τις 2 Οκτωβρίου. Στις 600 περίπου σελίδες της έκδοσης, η οποία περιλαμβάνει και χρονολόγιο, γίνεται λεπτομερής αναφορά σε κάθε έργο. Μέσα στον Οκτώβριο θα ακολουθήσουν δύο εκδόσεις για παιδιά: *Στο μουσείο* και *Η συλλογή του Ιδρύματος Βασίλη και Ελίζας Γουλανδρή σε αυτοκόλλητα*. Ο δεύτερος τόμος της συλλογής, με περιεχόμενο την τέχνη μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και τη σύγχρονη τέχνη, θα είναι διαθέσιμος το Μάιο του 2020.

Ολόκληρη η συλλογή του Ιδρύματος Βασίλη & Ελίζας Γουλανδρή θα αρχίσει σταδιακά να παρουσιάζεται στην ιστοσελίδα goulandris.gr.